EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 6.11.2007
KOM(2007) 678 lõplik

KOMISJONI ARUANNE

AASTAARUANNE ÜHTEKUULUVUSFONDI TEGEVUSE KOHTA (2006)

SISUKORD

KOMISJONI AASTAARUANNE ÜHTEKUULUVUSFONDI TEGEVUSE KOHTA (2006) 3

1. Eelarve täitmine 3

2. Majanduskeskkond ja tingimuste seadmine 9

3. Kooskõlastamine transpordi- ja keskkonnapoliitikaga 10

3.1. Transport 10

3.2. Keskkond 11

4. Kontrollimised 11

5. Eeskirjade eiramine ja abi peatamine 12

6. Hindamine 13

7. Uus õiguslik raamistik perioodiks 2007-2013 13

8. Teave ja avalikustamine 14

AASTAARUANNE ÜHTEKUULUVUSFONDI TEGEVUSE KOHTA (2006)

Käesolev aruanne esitatakse kooskõlas määruse (EÜ) nr 1164/1994 (millega asutatakse Ühtekuuluvusfond) artikli 14 lõikega 1. Selles vaadeldakse Ühtekuuluvusfondi tegevust aastal 2006.

1. EELARVE TÄITMINE

Ühtekuuluvusfondi käsutuses oli 2006. aastal vahendeid 6 032 082 110 euro väärtuses (jooksevhindades) kolmeteistkümne abisaava liikmesriigi jaoks. Mainitud summa sisaldab ka tehnilise abi eraldisi (8 100 000 eurot). Tuleb märkida, et majanduskasvust tingituna ei ole Iirimaa alates 1. jaanuarist 2004 enam Ühtekuuluvusfondist abi saamiseks kõlblik. Rumeenia ja Bulgaaria ühinesid Euroopa Liiduga 1. jaanuaril 2007 ning on alates sellest ajast kõlblikud Ühtekuuluvusfondist abi saamiseks (kuid neid ei ole käsitletud käesolevas, 2006. aasta aruandes).

Kulukohustuste assigneeringud kasutati ära täies mahus ja midagi ei kantud üle 2007. aastasse.

Tabel 1. Kulukohustuste täitmine aastal 2006 (eurodes)

Kulukohustuste assigneeringud	Algsumma	Täiendus teistelt eelarveridadelt	Lõppsumma	Täitmine	Tühistatud	Üle kantud aastasse 2007
2006. aasta eelarve	6 032 082 110	-	6 032 082 110	6 032 082 110	-	-
Aastast 2005 üle kantud assigneeringud	-	-	-	-	-	-
Uuesti kasutusele võetud assigneeringud	-	-	-	-	-	-
Tagasimaksed	-	-	-	-	-	-
KOKKU	6 032 082 110	-	6 032 082 110	6 032 082 110	-	-

Tabel 2. Maksekohustuste täitmine aastal 2006 (eurodes)

Maksete assigneeringud	Algsumma	Täiendus teistelt eelarveridadelt	Lõppsumma	Täitmine	Tühistatud	Üle kantud aastasse 2007
2006.aasta eelarve	3 515 408 175	- 500 000 000	3 020 358 175	3 015 989 461	4 368 713	-
Aastast 2005 üle kantud assigneeringud	-	-	-	-	-	-
Uuesti kasutusele võetud assigneeringud	60 776	-	-	-	-	60 776

Tagasimaksed	-	-	-	-	-	-
KOKKU	3 515 468 951	-500 000 000	3 020 358 175	3 015 989 461	4 368 713	60 776

Maksekohustuste täitmine edenes aasta esimesel üheksal kuul positiivselt selles mõttes, et 2006. aasta septembri lõpuks oli saavutatud 2005. aasta novembrikuu lõpuga võrreldav tase. Kuid ülejäänud maksekohustusi ei suudetud usaldusväärse finantsjuhtimise jaoks vajalikul määral täita ning 500 miljonit eurot maksete assigneeringuid kanti Ühtekuuluvusfondist üle Euroopa Regionaalarengu Fondi (osana koondümberpaigutusest teistesse struktuurifondidesse). See ülekanne tähendas, et 2006. aastal täideti umbes 99,8 % maksete assigneeringutest. Assigneeringute täitmine liikmesriikide lõikes on esitatud järgnevates tabelites (tabelid 3, 4 ja 5).

Assigneeringute eelarve täitmine 2006. aastal liikmesriikide lõikes

Tabel 3. Kulukohustuste assigneeringud 2006 (eurodes) – sealhulgas tehniline abi

Liikmesriik	Keskkond		Transport		Tehniline abi	KOKKU	
	Summa	%	Summa	%	Summa	Summa	Liikmesriigi % kokku
Hispaania	1 045 081 820	57,6 %	769 323 551	42,4 %	315 453	1 814 720 824	30,0 %
Kreeka	191 616 437	38,8 %	298 556 462	60,4 %	4 026 467	494 199 366	8,4 %
Portugal	273 923 751	55,4 %	218 291 973	44,2 %	1 983 642	494 199 366	8,2 %
Küpros	15 599 762	75,5 %	5 058 456	24,5 %	-	20 658 218	0,3 %
Tšehhi Vabariik	169 425 877	46,6 %	192 728 948	53,0 %	1 343 504	363 498 329	6,0 %
Eesti	51 641 255	45,3 %	59 936 657	52,5 %	2 505 460	114 083 372	1,9 %
Ungari	210 331 313	49,3 %	209 390 382	49,1 %	6 910 457	426 632 152	7,1 %
Läti	84 648 355	50,3 %	75 472 277	44,9 %	8 112 593	168 233 225	2,8%
Leedu	121 403 548	53,7 %	99 888 363	44,2 %	4 807 152	226 099 063	3,7 %
Malta	4 305 250	51,0 %	4 075 480	48,3 %	65 171	8 445 901	0,1 %
Poola	751 359 517	46,9 %	828 944 996	51,7 %	21 905 810	1 602 210 323	26,5 %
Slovakkia	79 712 721	36,4 %	138 255 724	63,2 %	826 055	218 794 500	3,6 %
Sloveenia	27 925 173	38,6 %	44 270 658	61,2 %	165 000	72 360 831	1,2 %
KOKKU	3 026 974 779	50,1 %	2 944 193 927	48,9 %	52 966 764	6 024 135 470	100 %
Tehniline haldusabi	-	-	-	-	4 218 779	4 218 779	-

Tabel 4. Maksete assigneeringud 2006 (eurodes) — sealhulgas tehniline abi

Uute liikmesriikide puhul kajastavad esitatud arvud ainult neid Ühtekuuluvusfondi projekte, mis on heaks kiidetud alates 1. maist 2004 (st arvesse pole võetud ühinemiseelse struktuuripoliitika rahastamisvahendist (ISPA) toetatud projekte). Tabelis 5 on näidatud 2006. aastal tehtud väljamaksed ISPA projektidele, mis kiideti heaks enne ühinemist.

Liikmesriik	Keskkond		Transport		Tehniline abi	KOKKU	
	Summa	%	Summa	%	Summa	Summa	Liikmesriigi % kokku
Hispaania	558 740 071	43,6 %	723 413 784	56,4 %	819 183	**1 282 973 038**	**47,0 %**
Kreeka	194 069 922	40,2 %	289 132 091	59,8 %	-	**483 202 013**	**17,7 %**
Iirimaa	27 991 936	70,8 %	11 521 393	29,2 %	-	**39 513 329**	**1,4 %**
Portugal	148 750 484	73,1 %	53 874 121	26,5 %	899 853	**203 524 458**	**7,5 %**
Küpros	-	0,0 %	6 001 512	100,0 %	-	**6 001 512**	**0,2 %**
Tšehhi Vabariik	32 982 124	26,2 %	92 544 105	73,6 %	278 460	**125 804 689**	**4,6 %**
Eesti	6 769 474	17,0 %	32 972 870	82,9 %	23 322	**39 765 666**	**1,5 %**
Ungari	82 157 579	70,9 %	33 767 249	29,1 %	-	**115 924 828**	**4,2 %**
Läti	14 060 182	23,4 %	42 930 570	71,5 %	3 075 450	**60 066 202**	**2,2 %**
Leedu	17 587 842	36,0 %	31 243 260	64,0 %	-	**48 831 102**	**1,8 %**
Malta	-	0,0 %	2 591 637	100,0 %	-	**2 591 637**	**0,1 %**
Poola	15 601 766	6,1 %	239 697 120	93,7 %	589 292	**255 888 178**	**9,4 %**
Slovakkia	18 811 566	58,7 %	13 218 768	41,3 %	-	**32 030 334**	**1,2 %**
Sloveenia	7 502 018	24,1 %	23 651 860	75,9 %	-	**31 153 878**	**1,1 %**
Määramata	-	0,0 %	-	0,0 %	965 686	**965 686**	**0,0 %**
KOKKU	**1 125 024 964**	**41,2 %**	**1 596 560 340**	**58,5 %**	**6 651 246**	**2 728 236 550**	**100 %**
Tehniline haldusabi	**-**	**-**	**-**	**-**	**1 625 128**	**1 625 128**	**-**

Tabel 5. Uued liikmesriigid — varasemate ISPA projektidega seotud väljamaksed 2006. aastal

Liikmesriik	Keskkond		Transport		Tehniline abi	KOKKU	
	Summa	%	Summa	%	Summa	Summa	Liikmesriigi % kokku
Tšehhi Vabariik	48 347 040	35,8 %	86 126 672	63,8 %	448 521	**134 922 233**	**19,8 %**
Eesti	17 872 983	55,6 %	13 213 810	41,1 %	1 036 078	**32 122 871**	**4,7 %**
Ungari	42 045 203	54,0 %	34 943 145	44,9 %	856 649	**77 844 997**	**11,4 %**
Läti	12 195 774	24,8 %	33 083 549	67,3 %	3 890 083	**49 169 406**	**7,2 %**
Leedu	21 227 151	55,0 %	15 421 582	39,9 %	1 955 102	**38 603 835**	**5,7 %**
Poola	136 381 574	51,4 %	126 946 209	47,9 %	1 872 421	**265 200 204**	**38,9 %**
Slovakkia	33 197 820	43,6 %	40 809 790	53,6 %	2 120 189	**76 127 799**	**11,2 %**
Sloveenia	5 176 729	73,4 %	1 875 000	26,6 %	0	**7 051 729**	**1,0 %**
KOKKU	**316 444274**	**46,5 %**	**352 419 757**	**51,7 %**	**12 179 043**	**681 043 074**	**100 %**

Järgnevas tabelis on näidatud kulukohustuste täitmise kogusumma igas riigis aastatel 2000—2006 (sealhulgas tehniline abi):

Tabel 6. Kulukohustuste täitmine aastatel 2000—2006 liikmesriikide poolt (eurodes) – sealhulgas tehniline abi

Liikmesriik	Eraldis 2000-2006	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	KOKKU
Hispaania	12 067 110 566	1 601 305 968	1 676 893 850	1 973 389 704	1 543 094 747	1 702 761 789	1 806 465 241	1 814 720 824	12 118 632 123
Kreeka	3 307 420 974	435 532 521	467 400 382	335 157 938	529 459 151	535 843 689	438 083 755	494 199 366	3 235 676 802
Iirimaa	584 614 000	169 624 664	115 000 000	182 661 340	117 322 580				584 608 584
Portugal	3 308 065 713	450 770 587	455 699 130	296 780 734	648 181 282	479 843 079	491 649 967	494 199 366	3 317 124 145
EUR 4	19 267 211 253	2 657 233 740	2 714 993 362	2 787 989 716	2 838 057 760	2 718 448 557	2 736 198 963	2.803 119 556	19 256 041 654
Küpros	54 065 989					18 257 000	15 099 477	20 658 218	54 014 695
Tšehhi Vabariik	937 882 036					316 898 031	256 811 441	363 498 329	937 207 801
Eesti	308 576 628					105 696 235	89 794 099	114 083 372	309 573 706
Ungari	1 115 106 832					376 433 000	310 982 360	426 632 152	1 114 047 512
Läti	518 407 608					189 965 775	157 667 664	168 233 225	515 866 664
Leedu	609 432 251					209 572 000	173 199 790	226 099 063	608 870 853
Malta	21 938 260					7 418 000	6 102 388	8 445 901	21 966 289
Poola	4 186 767 157					1 414 638 404	1 166 908 584	1 602 210 323	4 183 757 311
Slovakkia	571 744 353					192 974 000	159 432 592	218 794 500	571 201 092
Sloveenia	188 021 130					64 946 467	51 835 729	72 360 831	189 143 027
EUR 10	8 511 942 244					2 896 798 912	2 387 834 124	3 221 015 914	8 505 648 950
KOKKU	27 779 153 497	2 657 233 740	2 714 993 362	2 787 989 716	2 838 057 760	5 615 247 469	5 124 033 087	6 024 135 470	27 761 690 604

Perioodi 2000-2006 ülevaade (sealhulgas täitmata kulukohustused)

2006. aasta lõpus moodustasid perioodi 2000—2006 täitmata kulukohustused 15 682 miljonit eurot (13206 miljonit eurot Ühtekuuluvusfondist ja 2476 miljonit eurot endistest ISPA projektidest). See suhteliselt suur täitmata kulukohustuste summa vastab umbes kolme aasta kohustustele, mis on muu hulgas põhjendatav ajakuluga, mis on vajalik sageli keerukate ja mahukate infrastruktuuri projektide elluviimiseks ning vähemal määral asjaoluga, et struktuurifondide suhtes kohaldatavat automaatset kohustustest vabastamise eeskirja („N+2 eeskiri") ei kohaldata Ühtekuuluvusfondi suhtes.

Tabel 7.1. Ühtekuuluvusfondi kinnitatud summad aastatel 2000—2006 (sealhulgas täitmata kulukohustused)1

Riik	Puhaskohustused	Välja makstud	Täitmata kulukohustused
Kreeka	2 815 806 760	1 236 273 691	1 579 533 069
Iirimaa	575 411 134	517 830 136	57 580 998
Portugal	3 128 862 926	1 467 756 462	1 661 106 465
Hispaania	11 773 161 809	7 383 381 713	4 389 780 096
KOKKU EU-4	**18 293 242 629**	**10 605 242 001**	**7 688 000 628**
Küpros	54 014 695	11 059 968	42 954 727
Tšehhi Vabariik	748 976 735	141 131 405	607 845 330
Eesti	242 449 651	39 765 666	202 683 985
Ungari	812 924 360	185 512 701	627 411 659
Läti	376 863 199	79 841 253	297 021 946
Leedu	517 642 688	97 697 349	419 945 339
Malta	21 966 289	2 591 637	19 374 652
Poola	3 191 270 327	255 730 261	2 935 540 066
Slovakkia	264 254 882	32030 334	232 224 548
Sloveenia	172 654 702	39 651 472	133 003 230
KOKKU EU-10	**6 403 017 528**	**885 012 045**	**5 518 005 483**
KOKKU	**24 696 260 157**	**11 490 254 046**	**13 206 006 111**

[1] Kohustus on madalam kui eraldis (tabelis 6 viidatud) tulenevalt kasutamata summade tühistamisest ja projektide sulgemisest.

.

.

Tabel 7.2. Varasemate ISPA projektide aastatel 2000—2006 kinnitatud summad (sealhulgas täitmata kulukohustused)

Riik	Puhaskohustused	Välja makstud	Täitmata kulukohustused
Tšehhi Vabariik	479 117 990	351 044 435	128 073 555
Eesti	185 251 384	121 573 113	63 678 271
Ungari	669 677 980	307 713 993	361 963 987
Läti	333 856 759	183 662 936	150 193 823
Leedu	307 765 169	161 019 456	146 745 712
Poola	2 444 163 012	1 093 425 990	1 349 686 751
Slovakkia	501 995 906	263 375 354	238 620 552
Sloveenia	83 499 178	45 820 204	37 678 974
KOKKU	**5 005 327 377**	**2 527 635 482**	**2 476 641 625**

.

Perioodi 1993—1999 eelarve täitmine

Aastal 2006 tehtud muudatused ajavahemiku 1993—1999 eest väljamakstavate assigneeringute osas olid järgmised:

Tabel 8. Ajavahemikul 1993—1999 käivitatud projektidega seotud kohustuste täitmine 2006. aastal (eurodes)

Liikmesriik	Maksmisele kuuluv summa perioodi alguses	Tühistatud	Väljamaksed	Maksmisele kuuluv summa perioodi lõpul
Hispaania	204 299 149	17 163 676	99 864 092	87 271 381
Kreeka	82 165 494	52 585 827	3 476 269	26 103 398
Iirimaa	29 637 545	19 003	17 387 263	12 231 279
Portugal	29 514 596	1 555 707	15 998 198	11 960 691
KOKKU	**345 616 784**	**71 324 213**	**136 725 822**	**137 566 749**

Ühtekuuluvusfondi kulukohustused kaetakse liigendatud assigneeringutest. Teisisõnu, maksed järgnevad algsetele kulukohustustele. Kui kõik projektid viiakse ellu vastavalt otsustele, siis on väljamaksmisele kuuluv summa automaatselt olemas, sest otsuse kuupäeva ja viimase makse tegemise vahele jääb piisavalt aega (tavaliselt 4–5 aastat).

Et suurendada eelnevate kohustuste arvelt tehtavate väljamaksete taset, jätkati püüdlusi vähendada väljamaksmata assigneeringuid, mis on seotud enne 2000. aastat käivitatud projektidega. Aastal 2006 maksti välja või tühistati ligi 40 % aasta alguse seisuga väljamaksmata assigneeringutest. 2006. aasta lõpuks oli väljamaksmata assigneeringute osakaal vähenenud vaid 2,7 %-ni Ühtekuuluvusfondi aastaeelarvest (võrreldes umbes 50 %-ga 2002. aasta lõpus, 39 %-ga 2003. aasta lõpus, 15 %-ga 2004. aasta lõpus ja 6,7 %-ga 2005. aasta lõpus). Tööd väljamaksmata assigneeringute vähendamise nimel tuleb jätkata ka 2007. aastal koostöös projektide rakendamise ja sellega seotud maksenõuete eest vastutavate riiklike asutustega.

Käesoleva aruande lisas on esitatud andmed 2006. aastal iga liikmesriigi puhul heakskiidetud projektide kohta.

2. MAJANDUSKESKKOND JA TINGIMUSTE SEADMINE

Ühtekuuluvusfondi asutamist käsitlevas nõukogu määruses[2] on sätestatud makromajanduslikud tingimused fondi kasutamiseks. Määruses on sätestatud, et „fond ei rahasta liikmesriigi ühtegi uut projekti või uut projekti etappi mahukate projektide korral, kui nõukogu leiab kvalifitseeritud häälteenamusega ja komisjoni soovitusel, et liikmesriik ei ole rakendanud [oma stabiilsus- või lähenemisprogrammi] ellu viisil, mis võimaldab vältida ülemäärast puudujääki.” See näitab Ühtekuuluvusfondi osa riiklikul tasandil eelarvetoetuse vahendina, mis aitab kaasa liikmesriikide makromajandusliku stabiilsuse säilitamisele.

Neli Ühtekuuluvusfondist toetust saavat liikmesriiki (Küpros, Ungari, Poola ja Portugal) võtsid täiendavaid meetmeid ülemäärase puudujäägi menetluses. Neist mitte ühegi riigi puhul ei tulnud nende meetmete tõttu kaaluda fondist rahastamise peatamist.

Nõukogu otsustas 2006. aasta juunis tühistada ülemäärase eelarve puudujäägi menetluse Küprose suhtes, sest ta korrigeeris oma eelarve puudujääki 2005. aastal. Portugali kohta andis komisjon 2006. aasta juunis välja teatise, milles on märgitud, et riik on graafikus oma ülemäärase puudujäägi korrigeerimisel.

Alates ülemäärase eelarve puudujäägi menetluse käivitamisest 2004. aastal on juba kahel korral (jaanuaris 2005 ja seejärel novembris 2005) tuvastatud, et Ungari ei ole võtnud tõhusaid meetmeid vastuseks nõukogu soovitustele. Kuid kummalgi korral ei andnud komisjon nõukogule soovitust Ühtekuuluvusfondi kohustuste peatamiseks. Kuna Ungari ei kuulu eurotsooni riikide hulka, on talle tehtud erand seoses edasiste meetmete rakendamisega ülemäärase eelarve puudujäägi menetluses. Seega pärast lähenemisprogrammi 2006. aasta ajakohastatud versiooni esitamist 2006. aasta septembris võib nõukogu anda Ungarile täiendavad soovitusi uue artikli 104 lõike 7[3] alusel tehtud otsuse põhjal. Kui riik ei ole suuteline seda soovitust järgima, kohaldatakse artikli 104 lõike 8 sätteid, milles sisaldub võimalus Ühtekuuluvusfondi kohustused peatada.

---

2 Põhineb nõukogu määruse (EÜ) nr 1164/94 artiklil 6, nagu see on komisjoni esitatud kodifitseeritud versioonis

3 Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikkel 104 ülemäärase riigieelarve puudujäägi kohta

Novembris 2006 tegi komisjon Poola suhtes artikli 104 lõikel 8 põhineva otsuse, mille kohaselt ei ole kooskõlas nõukogu 2004. aasta soovitustega ülemäärase eelarve puudujäägi korrigeerimiseks võetud meetmed piisavad. See otsus tehti veel lähenemisprogrammi 2005. aasta ajakohastatud versioonis ja 2006. aasta kevade finantsteatises seatud eesmärkide põhjal. Kuid vastavalt lähenemisprogrammi 2006. aasta värskele ajakohastatud versioonile korrigeerib Poola oma ülemäärase eelarve puudujäägi 2007. aastaks osaliselt selleks, et täita tingimused reformitud stabiilsuse ja kasvu pakti selle sätte kohaldamiseks, mis lubab maha arvata ühe osa pensionireformi kuludest.

Kreeka tundub olevat graafikus oma ülemäärase puudujäägi korrigeerimisel. Vastavalt nõukogu 2005. aasta veebruari artikli 104 lõikel 9 põhinevale otsusele viis Kreeka 2006. aastal oma puudujäägi alla 3 %-ni SKP-st. Kolmes hiljuti liitunud liikmesriigis – Tšehhi Vabariigis, Maltal ja Slovakkias, kus oli 2004. aastal ülemäärane eelarve puudujääk, polnud eelarvearengutest tulenevalt enam edasiste ülemäärase eelarve puudujäägi menetluse meetmete rakendamine vajalik, kuna komisjon tegi 2004. aasta detsembris järelduse, et kõik need riigid on võtnud tõhusaid meetmeid nõukogu soovituste arvestamiseks. Siiski ei tühistatud 2006. aastal nende riikide suhtes ülemäärase eelarve puudujäägi menetlust. Kooskõlas nõukogu soovitustega korrigeeris Malta oma ülemäärase eelarve defitsiidi 2006. aastaks. Slovakkia viib oma puudujäägi alla 3 %-ni SKP-st 2007. aastaks ning Tšehhi Vabariik planeerib selle eesmärgi saavutada 2010. aastaks.

Ühtekuuluvusfondi määruses perioodiks 2007—2013[4] on selgitatud mitmeid seniseid ebatäpsusi seoses Ühtekuuluvusfondi tingimuste rakendamisega. Määruses on ette nähtud, et artikli 104 lõikel 8 põhinev otsus annab komisjonile võimaluse teha ettepaneku Ühtekuuluvusfondi toetuse peatamiseks. Seejärel võib nõukogu otsustada täielikult või osaliselt peatada kulukohustuste täitmise alates peatamisotsusele järgneva aasta 1. jaanuarist. Kui nõukogu leiab hiljem ülemäärase eelarve puudujäägi menetluse käigus, et liikmesriik on võtnud vajalikke parandusmeetmeid, kaasneb sellega automaatselt otsus lõpetada Ühtekuuluvusfondi kulukohustuste täitmise peatamine. Määrusega kehtestati peatatud kulukohustuste täitmise järgmisesse eelarvesse ülekandmise eeskirjad.

3. KOOSKÕLASTAMINE TRANSPORDI- JA KESKKONNAPOLIITIKAGA

3.1. Transport

Aastal 2006 oli veidi alla poole (49,2 %) Ühtekuuluvusfondi kulukohustustest seotud transpordisektoriga. Sarnaselt varasemate aastatega palus komisjon liikmesriikidel eelistada esmajoones raudteega seotud projekte. Käesoleva aruande lisas on esitatud 2006. aastal heakskiidetud projektid liikmesriikide lõikes.

Transpordisektoris antakse ühenduse toetust kooskõlastatult mitmete vahendite kaudu: Ühtekuuluvusfond, ISPA, Euroopa Regionaalarengu Fond, üleeuroopaliste võrkude programmid, Euroopa Investeerimispanga laenud. Neist vahenditest tulev rahaline abi suunatakse peamiselt üleeuroopalistele transpordivõrkudele (TEN-T).

---

[4] Nõukogu määrus (EÜ) nr 1084/2006, 11. juuli 2006, millega asutatakse Ühtekuuluvusfond ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1164/94

Kooskõlas määruse (EÜ) nr 1164/94 (mida on muudetud määrusega (EÜ) nr 1264/1999) artikliga 3 võib Ühtekuuluvusfond anda toetust ühist huvi pakkuvatele liikmesriikide rahastatavatele transpordiinfrastruktuuri projektidele, mis selgitatakse välja üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate ühenduse suuniste kohaselt.

Üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevad ühenduse suunised on kehtestatud otsusega nr 1692/96/EÜ, mida on muudetud. Otsuses on määratletud 30 Euroopa huvides olevat prioriteetset projekti ning otsusega kutsutakse liikmesriike üles neid projekte eelistama. Otsuse nr 1692/96/EÜ artikli 19 punktis a on sätestatud, et oma projektide esitamisel Ühtekuuluvusfondist rahastamiseks kooskõlas määruse 1164/94 (EÜ) artikliga 10 peavad liikmesriigid andma asjakohase eelistuse projektidele, mis on kuulutatud Euroopa huvides olevateks projektideks.

3.2. Keskkond

Aastal 2006 oli veidi üle poole (50,8 %) Ühtekuuluvusfondi kulukohustustest seotud keskkonnasektoriga. Ühtekuuluvusfondilt abi saanud projektid aitavad kaasa keskkonnapoliitika globaalsete eesmärkide saavutamisele, mis on seotud säästva arengu, eelkõige kuuenda keskkonnaalase tegevusprogrammi prioriteetsete valdkondadega, eriti loodusvarade majandamise ja jäätmekäitluse osas, ning investeeringutega kliimamuutuste mõju piiramiseks. 2005. ja 2006. aastal heakskiidetud seitse temaatilist strateegiat õhusaaste, loodusvarade, jäätmekäitluse, linnakeskkonna, pinnase kaitse, merekeskkonna ja pestitsiidide kasutamise vallas sobivad kokku Ühtekuuluvusfondist kaasrahastatavate tegevustega. Käesoleva aruande lisas on esitatud 2006. aastal heakskiidetud projektid liikmesriikide lõikes.

2006. aastal aitas Ühtekuuluvusfond jätkuvalt kaasa keskkonnaalaste õigusaktide rakendamisele nii otsese infrastruktuuri rahastamise kui ka motivatsiooni loomise kaudu vastavate direktiivide kohaldamiseks, mis on toetuse andmise üheks eeltingimuseks. See hõlmab nii territoriaalse mõõtmega meetmete võtmist kindlates valdkondades, näiteks looduskaitse, tahkete jäätmete ja reovee käitlemise vallas, kui ka keskkonnamõju hindamist.

Uute liikmesriikide ühinemisaktides on esmasteks eesmärkideks seatud investeeringute tegemine keskkonnakaitsealase õigustiku kohaldamiseks. Peamiste direktiivide tingimuste täitmiseks on nendes valdkondades (eelkõige asulareovee puhastamise alal) investeeringu- ja infrastruktuurivajadused enamikus riikides jätkuvalt suured, kuid sama võib öelda ka õhukvaliteedi parandamise ja tööstussaaste vähendamise kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll). Seepärast on keskkonnainfrastruktuuri toetamine Ühtekuuluvusfondi vahenditest uute liikmesriikide jaoks väga oluline.

4. KONTROLLIMISED

Nelja esimese abi saanud liikmesriigi auditeerimise käigus viidi läbi kokku seitse auditit Hispaanias, Portugalis ja Kreekas, et kontrollida tegevuskavade elluviimist ja teostada 2004—2005. aastatel auditeeritud Ühtekuuluvusfondi projektide järelkontrolli. Lisaks sellele toimus 2006. aastal ka Ühtekuuluvusfondi projekte lõpetavate asutuste tegevuse auditeerimine.

Lisaks kehtestas regionaalpoliitika peadirektoraat 2006. aastal menetluskorra Ühtekuuluvusfondi projektide sulgemiseks, et tagada projektide sulgemise käigus korraldusasutuselt ja projekte lõpetavalt asutuselt adekvaatse teabe saamise eesmärgiga tagada lõpliku kulunõude õiguspärasus ja korrektsus, mille puudumisel kohaldatakse finantskorrektsiooni.

2006. aastal keskendus 2004. aastal ühinenud liikmesriikide auditeerimine peamiselt järelauditite, et kontrollida 2005. aastal teostatud süsteemiauditite ja hilisemate projektikulude auditite käigus antud soovituste tõhusat rakendamist. Erilist rõhku pandi ka riigi auditeerimisasutuste tegevuse uurimisele, sealhulgas süsteemiauditite kvaliteedi kontrollimisele, pistelistele kontrollidele ja muudele küsimustele, mis on seotud ettevalmistustöödega auditeerimissertifikaadi saamiseks. Kokku viidi läbi kolmteist auditit, sealhulgas ühisauditid Euroopa Regionaalarengufondiga.

Arvestades teatud riske, mis on seotud usaldusväärse pakkumise ja lepingute sõlmimise menetluskorra rakendamisega, algatati 2005. aastal temaatiline küsitlus, milles keskenduti lepingutele, mis sõlmiti pärast uute liikmesriikide ühinemist ennetava ja parandava eesmärgiga. 2006. aastal viidi läbi nende auditite põhjal tehtud soovituste rakendamise järelauditid.

Peadirektoraadi 2006. aasta tegevusaruandes juhtimis- ja kontrollisüsteemide toimimise kohta tehti märkusteta järeldusotsus viies liikmesriigis (Küprosel, Eestis, Kreekas, Maltal ja Sloveenias) rakendatavate süsteemide kohta.

Ülejäänud liikmesriikide kohta oli järeldusotsus märkustega, mis tulenesid süsteemi põhiosa mõjutavatest olulistest puudustest (Tšehhi Vabariik, Ungari, Iirimaa, Läti, Leedu, Poola, Portugal, Slovakkia ja Hispaania). Ühegi liikmesriigi kohta ei tehtud eitavat järeldusotsust.

5. EESKIRJADE EIRAMINE JA ABI PEATAMINE

Vastavalt määruse (EÜ) nr 1831/94[5] artiklile 3, milles käsitletakse eeskirjade eiramist ja valesti makstud summade sissenõudmist ning infosüsteemi loomist selles valdkonnas, teatasid kaheksa abisaavat liikmesriiki 228 eeskirjade eiramise juhust, millega oli seotud 186 604 797 euro väärtuses ühenduse toetusi. Nende juhtude kohta on olemas haldusasutuse või kohtu esialgne fakte tuvastav otsus.

On märkimisväärne, et enamus sellistest teadetest (183) on tulnud neljast esimesest Ühtekuuluvusfondist abi saanud liikmesriigist ning nende hulgas on ülekaalus Kreeka 103 juhuga, millega on seotud kokku 117 856 924 euro väärtuses ühenduse toetusi, millest vaid 12 698 144 eurot tuleb veel sisse nõuda ning ülejäänud osa lahutati komisjonile esitatud lõppmakse taotluse summast maha. Aasta jooksul on Hispaania teinud edusamme eespool nimetatud määruse rakendamisel, teatades 82 juhust, millega on seotud 44 472 847 euro väärtuses ühenduse toetusi, millest 30 179 534 eurot tuleb veel sisse nõuda. Portugali asutuste edastatud 18 juhuga oli seotud 23 747 904 eurot ühenduse toetusi, millest ligi 14 850 306 eurot tuleb veel sisse nõuda.

---

[5] EÜT L 191, 27. juuli 1994, lk.9, mida on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2168/2005, ELT L 345, 28. detsember 2005, lk.15

Uutest liikmesriikidest on vaid viis riiki – Poola, Tšehhi Vabariik, Ungari, Läti ja Leedu – teatanud komisjonile juhtudest (vastavalt 10, 6, 6, 2 ja 1 juhtu), mis hõlmasid eespool nimetatud summadest väiksemaid summasid. Osa neist summadest lahutati enne komisjonile lõppmakse taotluse esitamist summast maha.

Teised abi saanud liikmesriigid on komisjonile teatanud, et eeskirjade eiramist ei ole 2006. aastal täheldatud. Teatava arvu riiklike ja/või komisjoni auditite käigus avastatud juhtude puhul ei ole asjaomase määruse kohaselt teatist esitatud.

Enamikul teatatud juhtudel olid eiramised seotud riigihangete eeskirjade kohaldamisega ning ülejäänud juhtudel abikõlbmatute kulude esitamisega.

Aastal 2006 jõustus määrus (EÜ) nr 1828/2006 uue programmiperioodi 2007—2013 kohta. Selle määruse 4. jagu „Eeskirjade eiramine" reguleerib nüüd eeskirjade eiramisest teatamist ning seda kohaldatakse ka uuel programmiperioodil heakskiidetud Ühtekuuluvusfondi projektide suhtes. Määrus (EÜ) nr 1831/94 jääb kehtima määruse (EÜ) nr 1164/94 alusel vastuvõetud otsuste suhtes.

2006. aastal algatas Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) kolme juhtumi uurimise seoses Ühtekuuluvusfondi kohta saadud teabega. Neist ühe juhtumi puhul tuli algatada „kontrolljuhtumi" menetlus[6] ja kahe ülejäänud juhtumi uurimine on edasi lükatud aastasse 2007 ning need ootavad hinnangut. Ühtegi määrusega (EÜ) nr 2185/96[7] seotud kontrollimist ei ole teostatud.

6. HINDAMINE

Kooskõlas muudetud määruse (EÜ) nr 1164/94 artikli 13 sätetega peavad komisjon ja liikmesriigid tagama elluviidavate Ühtekuuluvusfondi projektide tõhusa seire ja hindamise. Selleks kohaldatakse projektide eelhindamise, seire- ja järelhindamise meetmeid, mille alusel tuleb projekte vajadusel kohandada.

Komisjon ja liikmesriigid viivad läbi kõigi kaasrahastatud projektide eel- ja järelhindamise, tehes vajadusel koostööd Euroopa Investeerimispangaga.

Fondi rahastatavad projektid kiidab heaks komisjon kokkuleppel abisaava liikmesriigiga. Projekti eelhindamise käigus teostatakse iga abitaotluse kohta projekti kulude-tulude analüüs. Kulude-tulude analüüs peab näitama, et projektist saadav sotsiaalmajanduslik kasu on keskpikas perspektiivis proportsionaalne tarvitusele võetud vahenditega. Komisjon vaatab need hinnangud läbi, lähtudes 2003. aastal avaldatud kulude-tulude analüüsi juhendist[8]. 2003. aastal avaldatud juhend on praegu ajakohastamisel.

Selle juhendi alusel andis komisjon liikmesriikidele 2006. aastal olulist metoodilist abi ja aitas liikmesriikidel arendada suutlikkust eesmärgiga parandada projektide eelneva rahandusliku ja majandusliku analüüsi järjepidevust. Oktoobris 2006 võttis

---

6 Kontrolljuhtum on juhtum, mille suhtes mõni teine organ või liikmesriigi asutus teostab ise oma välisuuringu, kuigi ka OLAF on pädev seda tegema.

7 EÜT L 292, 15. november 1996, lk.2

8 http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/cost/guide02_en.pdf

komisjon vastu juhenddokumendi kulude-tulude analüüsi koostamisel kasutatava metoodika kohta[9]. Dokumendis on esitatud mõned üldised kulude-tulude analüüsi koostamise põhimõtted koos kasutuseeskirjadega. Dokumendiga julgustatakse liikmesriike välja töötama enda kulude-tulude analüüsi juhendeid.

Lisaks viib komisjon läbi Ühtekuuluvusfondist kaasrahastatud projektidest koosneva valimi järelhindamist. Kõige viimane hinnang avaldati 2005. aastal ning selles vaadeldi aastatel 1993–2002 elluviidud 200 projektist koosnevat valimit. Järgmine järelhindamine on plaanis teostada 2009. aastal.

7. UUS ÕIGUSLIK RAAMISTIK PERIOODIKS 2007—2013

Ühtekuuluvusfondi määruses (EÜ) nr 1164/94 on sätestatud eeskirjad fondi rakendamise kohta kuni 31. detsembrini 2006. Arvestades järgmise programmiperioodi (2007—2013) algust koostas komisjon uued määrused Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa Sotsiaalfondi rakendamise kohta.

Need määrused võeti vastu 2006. aasta jooksul. Uued määrused Ühtekuuluvusfondi rakendamise kohta on järgmised:

- Nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006, 11. juuli 2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1260/1999;

- Nõukogu määrus (EÜ) nr 1084/2006, 11. juuli 2006, millega asutatakse Ühtekuuluvusfond ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1164/94;

- Komisjoni määrus (EÜ) nr 1828/2006, 8. detsember 2006, milles sätestatakse rakenduseeskirjad nõukogu määrusele (EÜ) nr 1083/2006.

Kõik perioodi 2007—2013 suhtes kohaldatavad määrused on kättesaadavad INFOREGIO veebilehel järgmisel aadressil: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/newregl0713_en.htm

8. TEAVE JA AVALIKUSTAMINE

Brüsselis peeti 22. juunil ja 20. detsembril kaks teabekohtumist, millel osales 25 liikmesriiki. Esimesel kohtumisel tegi komisjon ettekande igale liikmesriigile 2006. aastal tehtavate lõplike eraldiste kohta. Et 2006. aasta on programmiperioodi viimane aasta, rõhutati, et kõik kasutamata kulukohustuste eraldised tuleb ära kasutada enne 31. detsembrit. Summade ülekandmist eelarveridade vahel ei lubatud. Kohtumisel tehti ka ettekanne JASPERS (ühisabi projektide toetamiseks Euroopa piirkondades) programmi kohta. Selle komisjoni ja Euroopa Investeerimispanga koostöös algatatud

[9] Euroopa Komisjon, regionaalpoliitika peadirektoraat, „Kulude-tulude analüüsi koostamisel kasutatava metoodika juhend", 2007—2013 – Hindamisüksuse töödokument nr 4, kättesaadav http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/sf2000_en.htm

programmi eesmärk on aidata liikmesriikidel tehniliselt hinnata komisjonile esitavaid suuri tulevikuprojekte. JASPERS programm käivitub aastal 2007. Detsembri kohtumisel esitas komisjon Ühtekuuluvusfondi projektide sulgemise juhendi eelnõu. Komisjon rõhutas vajadust arvestada, et: i) projektide sulgemisel jälgitaks, et käsitletavad projektid oleksid kooskõlas vastavate otsustega; ii) perioodi 2000—2006 abikõlblikkuse lõppkuupäevaks jääks 31. detsember 2010; iii) kohaldatakse ühekordse muudatuse eeskirja. Kokkuvõttes tuletas komisjon meelde, et see teabekohtumine oli viimane kohtumine määruse (EÜ) nr 1164/94 raames. Ühtekuuluvusfondi küsimustega tegeleb alates 1. jaanuarist 2007 fondide koordineerimiskomitee vastavalt uuele määrusele (EÜ) nr 1083/2006.

Komisjon korraldas 2006. aastal kaks kohtumist nii Euroopa Regionaalarengu Fondi kui Ühtekuuluvusfondi kommunikatsiooniametnikele. Need kohtumised toimusid 15. juunil ja 5. detsembril. Kohtumistel arutati erinevaid kommunikatsiooniga seotud teemasid, selgitati uute määruste rakendamist ning esitleti mitmeid juhtumianalüüse ning näidistooteid. Sellised teabeametnike kohtumised jätkuvad 2007. aastal.